

Jedinica za provjeru točnosti informacija

Demokracija počiva na vjerodostojnosti informacijskog ekosustava, osobito u razdobljima kriza. No, promjene u načinu proizvodnje, predstavljanja, distribucije i konzumacije vijesti snažno su narušile povjerenje građana u medije.

Digitalne tehnologije i internetske platforme nameću logiku brzine, površnosti i senzacionalizma, pri čemu je profit važniji od javnog interesa. Slabljenje povjerenja u tradicionalne medije i novinarsku profesiju dodatno je pojačano neprekidnim priljevom sadržaja, što dovodi do informacijskog zasićenja, zamora i aktivnog izbjegavanja vijesti. Promjene u samoj medijskoj infrastrukturi, zajedno s rastom korisničkog sadržaja i izazovima distribucije, mijenjaju vrijednosni sustav društva. Istodobno, inflacija lažnih vijesti i široko shvaćena pojava dezinformacija opterećuju kako publiku, tako i same medijske organizacije.

Protutežu uniformiranom i preplavljenom medijskom prostoru predstavljaju mediji zajednice, koje Vijeće Europe prepoznaje kao nositelje kulturne i jezične raznolikosti, pluralizma, socijalne uključenosti i interkulturalnog dijaloga. Vođeni profesionalnim standardima i usmjereni na teme od važnosti za svoje okruženje, neprofitni community mediji imaju ključnu ulogu u stvaranju pouzdanijeg i vjerodostojnijeg medijskog prostora.

Od rujna 2023. do kolovoza 2025. Radio Rojc provodi projekt **„Odgovorno novinarstvo: Uspostava provjere činjenica kao standard dobre prakse“**, koji je sufinanciran putem Javnog poziva za dodjelu bespovratnih sredstava za Uspostavu provjere medijskih činjenica, u iznosu od 199.084,21 eura. Sredstva dodjeljuje Agencija za elektroničke medije.

Projekt okuplja tri medija zajednice – Radio Rojc, Kulturpunkt.hr i VoxFeminae.net. Provjera istinitosti objavljenih informacija temelj je kvalitetnog novinarstva, a izgradnja sustava provjere točnosti u javnom prostoru, medijima i na društvenim mrežama potaknut će razvoj vjerodostojnog novinarstva i sadržaja usmjerenog na borbu protiv dezinformacija.

U sklopu projekta, redakcije Radija Rojc, Kulturpunkta i VoxFeminae.net razvile su specijalizirane jedinice za provjeru informacija kroz:

1. kapacitiranje medijskih radnika i radnica edukativnim aktivnostima,
2. proizvodnju sadržaja temeljenog na usvojenim znanjima u području provjere medijskih činjenica, u sljedećim tematskim područjima: javna i zajednička dobra; rodna ravnopravnost; kultura,
3. provedbu diseminacijskih aktivnosti.

Jedinica za provjeru točnosti informacija Radio Rojca osnovana je s ciljem da doprinese točnom, transparentnom i odgovornom informiranju javnosti.

Jedinicu za provjeru točnosti informacija Radio Rojca, čine Mirjana Radulović, Branimir Slijepčević i Dražen Majić.

Mirjana Radulović je novinarka na Radio Rojcu u Puli, te jedna od njegovih pokretačica, autorica je i voditeljica niza radijskih formata. Za dokumentarnu radio-dramu „Pola citta puttana” o propasti Uljanika dobila je godišnju nagradu HND-a „Marija Jurić Zagorka” za radijsko novinarstvo (za rad iz 2019., dodijeljenu 2020.), a bila je i nominirana za Večernjakovu ružu u kategoriji radijske osobe godine (2021). U Savezu udruga Rojca djeluje kao voditeljica izvršnog tima i koordinatorica projekata, te redovito vodi radionice iz pripreme projektnih prijedloga, moderira tribine i bavi se razvojem suradničkih mreža i javnog zagovaranja.

Fokus njenog rada:

- Razvoj i uređivanje community medija (Radio Rojc) – programska strategija, standardi kvalitete, mentorske prakse s autorima i volonterima.
- Dokumentarno i radijsko pripovijedanje u javnom interesu – serijali i reportaže o radnim, društvenim i lokalnim temama; osjetljiv i etičan pristup sugovornicima.
- Fact-checking i etika – protokoli provjere, zaštita privatnosti i dostojanstva sudionika, obuka redakcije za odgovorno novinarstvo.
- Koordinacija projekata i razvoj SUR-a – priprema i vođenje projekata, partnerske mreže, javno zagovaranje.
- Medijska i građanska pismenost – radionice, moderiranje tribina, edukativni sadržaji za zajednicu.
- Inkluzija i rodna ravnopravnost – osnaživanje ranjivih i nedovoljno zastupljenih skupina, siguran prostor za svjedočanstva.
- Umrežavanje i suradnje – povezivanje civilnog sektora, kulturnih i medijskih aktera na lokalnoj i nacionalnoj razini.

Branimir Slijepčević nezavisni je medijski i kulturni djelatnik iz Pule, urednik i autor na Radio Rojcu te jedan od njegovih pokretača/utemeljitelja. Ranije je obnašao dužnost glavnog urednika Radio Rojca te i danas uređuje i producira sadržaje usmjerene na zajednicu. Dugogodišnji je voditelj i organizator Art & Music festivala u Puli, autor radijskih emisija Mali Mrak i Revija na ledu (Radio Maestral, HR Radio Pula), kao i niza dokumentarnih radova, među kojima su audio dokumentarci „Daske za lijes, maske za ples“ (o građanskom otporu prenamjeni Muzila) i „Ich Bin, Du Bist Und Amen“ (o Franciju Blaškoviću), te više od dvadeset dokumentarnih reportaža za Treći program HR.

Fokus rada:

- Razvoj i uređivanje community radija – strateško planiranje programa, mentorski rad s volonterima i mladim autorima, standardi kvalitete (audio, etika, fact-checking).
- Audio dokumentaristika i pripovijedanje – serijali o lokalnoj kulturi, javnim prostorima i zajednici; terensko snimanje, montaža, sound design.
- Kuriranje i organizacija kulturnih programa – suradnja s nezavisnom scenom (glazba, umjetnost, film), produkcija događaja i posebnih emisija.
- Istraživačko novinarstvo u lokalnom kontekstu – teme javnog interesa (npr. korištenje javnih dobara, kulturne politike, memorija grada).

- Edukacije i mentorstvo – radionice radijskog novinarstva/podcastinga, osnove OSINT-a za audio, etika i zaštita privatnosti.
- Umrežavanje udruga i razvoj publike – partnerski projekti, suradnje unutar SUR-a i šire, komunikacija s zajednicom.
- Digitalna arhiva i “oral history” – prikupljanje, opis i objava audio materijala, očuvanje lokalne kulturne memorije.

Dražen Majić novinar je i dokumentarist iz Pule; glavni urednik i istraživački novinar portala Istra24.hr. Ranije je radio kao politički novinar, istraživački novinar, urednik središnjih vijesti i urednik news kanala na HRT-u. Također je radio kao istraživački novinar u dnevniku Glas Istre u kojem je sudjelovao na više od sto istraživačkih priča vezanih za korupciju i kriminal najviše u poslovima s nekretninama i prostornom planiranju. Autor je niza dokumentarnih filmova, uključujući dugometražni “Berge Istra” (premijerno prikazan na Pulskom filmskom festivalu 2020.) i “Slavko Kopač: Barbarska profinjenost” (premijera 17. 7. 2025. u INK-u u sklopu Pula Film Festivala). Voditelj je radionica o metodama fact-checkinga u sklopu projekta “Odgovorno novinarstvo”.

Fokus rada:

- Istraživačko novinarstvo u javnom interesu – korupcija i kriminal, posebice u području nekretnina i prostornog planiranja; praćenje traga novca, analiza ugovora, zemljišnih knjiga, GUP/UPU dokumenata i drugih javnih registara.
- Uredničko vođenje i standardi kvalitete – postavljanje tema, uređivanje istraživačkih priča, protokoli provjere činjenica, sigurnost izvora i pravna/etička provjera prije objave.
- Dokumentarni film i narativno pripovijedanje – razvoj i režija društveno relevantnih dokumentaraca (od istraživanja do distribucije), s naglaskom na industrijsku/maritimnu baštinu i kulturne teme.
- Data/OSINT pristup – korištenje baza podataka, FOI zahtjeva, geolokacije i drugih otvorenih izvora za potkrepu nalaza; izrada jasnih vizuala i objašnjenja podataka.
- Fact-checking i edukacije – vođenje radionica o metodama provjere, etici i uredničkim praksama; podizanje medijske pismenosti publike i redakcija.
- Nadzor javnih politika i lokalne samouprave – sustavno praćenje odluka, koncesija i raspolaganja javnim dobrima; zagovaranje transparentnosti i odgovornosti.
- Sigurnost rada i zaštita zviždača – digitalna sigurnost, zaštita privatnosti i procjena pravnih rizika u istraživačkim procesima.

Jedinica djeluje u skladu sa sljedećim načelima:

Načela rada jedinice za provjeru točnosti informacija Radio Rojca

1. Točnost i provjerljivost – Svi podaci, izjave i tvrdnje podliježu pažljivoj provjeri na temelju pouzdanih izvora. Cilj je pružiti javnosti provjerene informacije i spriječiti širenje dezinformacija.

2. Neovisnost i nepristranost – Članovi jedinice rade samostalno i neovisno od političkih, komercijalnih i drugih interesa, uz izbjegavanje sukoba interesa.
3. Transparentnost – Proces provjere informacija, korišteni izvori i metodologija jasno se komuniciraju javnosti, kako bi se osigurala provjerljivost i povjerenje.
4. Odgovornost prema zajednici – Rad jedinice temelji se na javnom interesu, jačanju medijske pismenosti i doprinosu otvorenoj, informiranoj i kritičkoj javnoj raspravi.
5. Etičnost i profesionalnost – U svom radu članovi jedinice poštuju etičke standarde novinarstva, ljudsko dostojanstvo i pravo na različitost mišljenja.
6. Ažurnost i relevantnost – Provjere informacija rade se pravovremeno, uz odabir tema koje su od značaja za lokalnu zajednicu i širu javnost.

Kako bismo dosljedno poštivali vlastita načela rada – nepristranost, neovisnost, transparentnost i odgovornost prema zajednici – članovi Jedinice za provjeru informacija Radio Rojca obvezuju se svoj rad temeljiti na načelima Kodeksa jedinice za provjeru informacija. Ovim dokumentom jasno definiramo standarde i etičke smjernice našeg rada te se obvezujemo na najviše profesionalne i javne interese.

Kodeks jedinice za provjeru informacija Radio Rojca

1. Provjeravamo jasno definirane tvrdnje od javnog značaja.
2. Temeljimo se na dokazima iz pouzdanih i provjerljivih izvora.
3. Radimo nepristrano i neovisno od političkih i komercijalnih utjecaja.
4. Otvoreno komuniciramo izvore i ispravke kako bismo gradili povjerenje.
5. Uključujemo zajednicu i potičemo građane da predlažu tvrdnje za provjeru.